

DAVID LUKŠŮ
ALEŠ PALÁN

SOUŠKA

ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH JANA SUCHÉHO

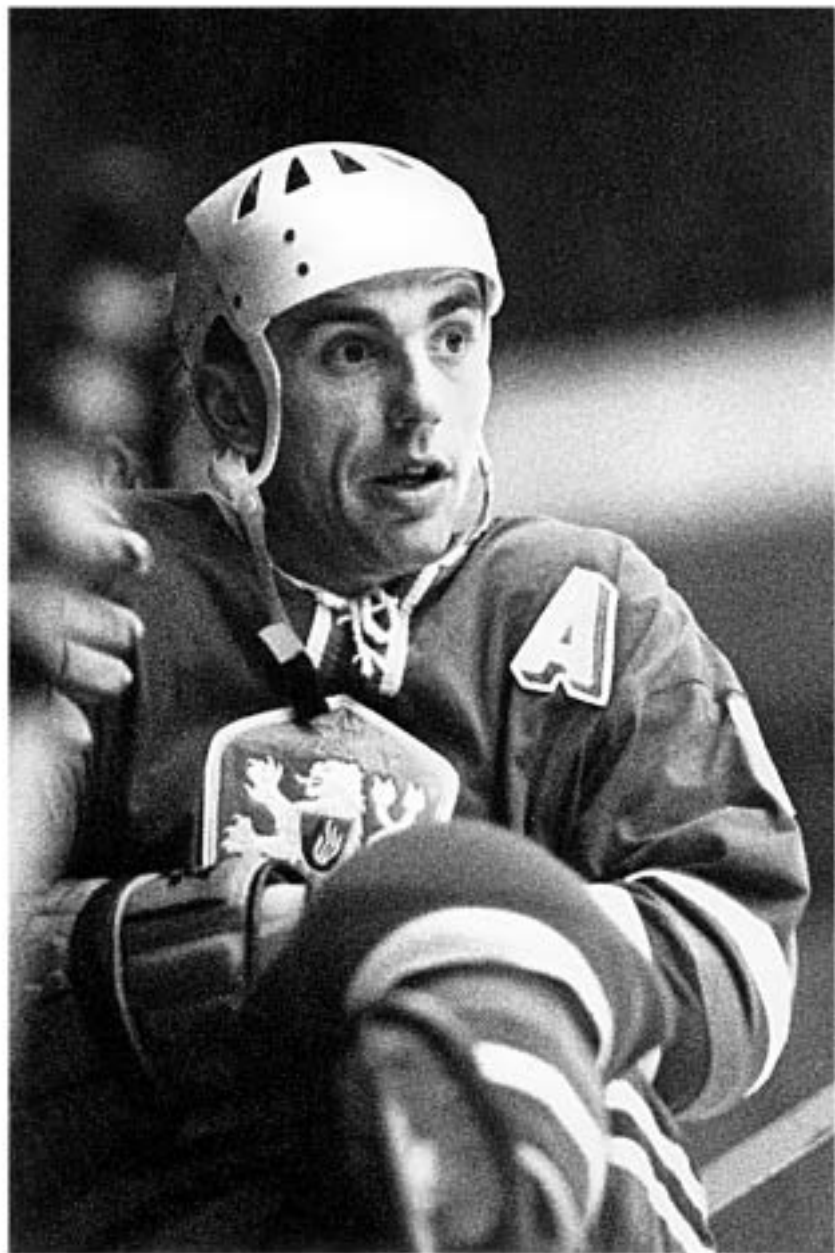

2., ROZSÍRENE
VYDÁNÍ

SOUŠKA

DAVID LUKŠŮ
ALEŠ PALÁN

SOUŠKA

ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH JANA SUCHÉHO

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Fotografie na str. 4:

Pohled bojovníka. Jan Suchý na československé střídačce během mistrovství světa ve Stockholmu 1969.

Fotografie na str. 8:

*Ve Vídni bez bruslí. Československý tým se cestou z haly do autobusu převlékáním nezdržoval. Stačilo jen nazout boty bez nožů.
Jana Suchého na MS 1967 následují: František Pospíšil, Jan Havel,
Jiří Kochta a s kapitánským céčkem František Tikal.*

Copyright © David Lukšů, Aleš Palán, 2015

Photos © Jan Suchý, Miloslav Jenšík, Aleš Palán, David Lukšů,

ČTK a HC Dukla Jihlava, 2015

Cover and layout © Karel Kárász, 2015

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2015

ISBN 978-80-7425-484-0

ARMÁDI HOKEJISTÉ ZAKONALI VELMI ÚSPĚŠNĚ SEŽENĚ

DUKLA JIHLAVA DO USA

ARMÁDI HOKEJISTÉ ZAKONALI VELMI ÚSPĚŠNĚ SEŽENĚ
 VÝSTUPNĚ
 VÝSTUPNĚ
 VÝSTUPNĚ

● JEDNA KONTINENCE
 JEDNA KONTINENCE
 JEDNA KONTINENCE

● HOKEJ UPRŮ KE DRESNĚ
 HOKEJ UPRŮ KE DRESNĚ
 HOKEJ UPRŮ KE DRESNĚ

● SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ

● SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ

● SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ
 SA ŽIVĚ

Půl mistra je Suchý

Sparta—Jihlava 1:4 (0:2, 0:2, 1:0)

Útočníci, učte se od Suchého!

Dukla Jihlava—Kladno 6:0
 (2:0, 2:0, 2:0)

Hořejšia roku: JAN SUCHÝ

Kdo by získal československou hokejovou trofej Zvezdy...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...

FUNKČNÁRI
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...

KONKURENCE
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...

PODĚLKA
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...

REPO...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...
 ...hořejšia roku: JAN SUCHÝ...

Ediční poznámka

Za Janem Suchým jsme do Havlíčkova Brodu začali poprvé jezdit v roce 2001. Scházeli jsme se během pěti let. Naše setkání, která byla kvůli zaneprázdněnosti respondenta prokládána dlouhými přestávkami, se většinou odehrávala v prostorách havlíčkobrodského zimního stadionu. – Pokud k nim tedy vůbec došlo: některé schůzky totiž skončily dřív, než začaly, neboť Jan Suchý musel mnohokrát nečekaně odjet. Práce pro klub měla vždy přednost, a víra autorů ve zdar díla tak byla podrobena mnoha zkouškám trpělivosti.

Přes tato protiventství se nám podařilo nahrát zhruba pětadvacet hodin záznamu z vyprávění Jana Suchého; občas byli našim rozhovorům přítomni i náhodní návštěvníci stadionu či Suchého spolupracovníci. Nahráný text jsme přepsali, upravili, strukturovali, ověřili a doplnili fakta a reálie. Do stylistiky mnoha vět nebylo třeba díky velkému vypravěčskému talentu Jana Suchého výrazněji zasahovat. V roce 2007 Jan Suchý celý text autorizoval, o rok později vyšlo první vydání knihy *Souška*. Během pár měsíců bylo rozebráno.

Když se v roce 2015 nakladatel odhodlal vydat text podruhé, rozhodli jsme se ho doplnit o aktuální údaje. Znovu jsme se s Janem Suchým potkali v havlíčkobrodské Kotlině. Pět nových hodin záznamu se přitom netýká jen zážitků z posledních let.

Zveřejněné fotografie pocházejí z archivů Jana Suchého, Miloslava Jenšíka, HC Dukla Jihlava a ČTK. Za nezištnou pomoc při vzniku knihy děkují autoři Jiřímu a Adamovi Lukšů, Petru Adlerovi, Miloslavu Jenšíkovi a za poskytnutí ligových a reprezentačních statistik Jana Suchého Karlu Gutovi.

David Lukšů a Aleš Palán

Předmluva

Než se začtete do vyprávění velkého hráče a správného chlapa...

„Lidé se mě často ptají, kde jsem jako bek přišel k útočení. Chtěl jsem prostě dávat góly jako všichni ostatní! Zůstat jenom u bránění mi přišlo na nic,“ vzpomíná Jan Suchý v této knize. „Později začal někdo říkat, že hraju falešné křídlo, já nad tím ale nijak nehloubal, pro mne to byla přirozená věc. Já nevím, proč na útočení nepřišel žádný bek přede mnou.“

V poslední větě se ovšem Souška maličko mýlí. Věřte nevěřte, už roku 1922 patřily nečekané útočné nájezdy z postu pravého beka v interpretaci slavného hokejovo-fotbalového obojživelníka Karla Peška-Kádi k nejúčinnějším zbráním našich mistrů Evropy! A nehrál podobně už v prvních letech po osvobození odchovanec a hráč pražského LTC Miloslav Pokorný? Rovněž obrovský přirozený talent, také obránce už od klukovských let. Bylo mu dvacet, když se stal jedním z našich prvních mistrů světa. Měsíc a tři dny po dvaadvacátých narozeninách byl však také jedním ze šesti reprezentantů, kteří při letu z Paříže do Londýna našli smrt ve vlnách Lamanšského průlivu. Co o tom mohl vědět tehdy čtyřletý Honzík Suchých v Havlíčkově Brodě? Později tu byl také dlouholetý hráč a kapitán národního mužstva Karel Gut. Trochu jiný případ: v rodné Uhříněvsi vyrůstal ve znamenitého útočníka, obránce z něho udělali až na vojně v ATK. Ale i potom jak jen mohl, vydával se na zteč. Jeho šestaosmdesát ligových a pětatřicet reprezentačních gólů by i dnes znamenalo pro beka víc než úctyhodnou vizitku; při tehdejších počtech zápasů to nemělo daleko k zázraku.

Co to bylo za tajemný most napříč časem, který spojil příběhy čtvera hráčů různých generací společným jmenovatelem útočných

výpadů ze zadních pozic? Jaká záhadná telepatie přenesla intuici tří pražských hvězd na mládenečka, který v havlíčkobrodské Kotlině po svém a s paličatou neústupností hledal a objevoval vlastní cestu do velkého hokejového světa?

Jedno je naprosto nesporné: byť tedy nebyl, jak karta ukazuje, prvním útočným obráncem české hokejové historie, došel Jan Suchý po této cestě rozhodně nejdál. To ostatně platí také o jeho další legendární specialitě – pádech do střel soupeřů. Hokej umí pořádně bolet. Ale tenhle způsob bránění znamená jedním každým pokusem si o čertovskou bolest stále znovu říkat. A nejen to – bez ohledu na ni okamžitě vyskočit na brusle a být znovu hotov k boji. Jak zvážit a změřit, kolik je k tomu potřeba sebevražedné a přitom chladně rozvážené statečnosti, kolik obětavosti, sebezapření, pevné vůle? Kdysi s tím prý začal snad Kanadán Bob Goldham. Možná to byl opravdu on, a možná ještě před ním někdo jiný, méně známý a oceňovaný... Kdo to dnes rozsoudí? A konec konců, co na tom záleží? Jisté je, že u nás byl v tomhle punktu Souškovým předchůdcem a inspirátorem Gutův partner ve spartánské obraně František Tikal. A právě tak je jisté, že Jan Suchý dokázal vrhnout se v případě potřeby do cesty svištěcímu projektilu z tvrzené pryže – tak často a tak úspěšně jako nikdo před ním ani po něm.

I proto patří k nejvýraznějším postavám českých hokejových dějin. V roce 1998 ho hlasy významných hráčů minulosti, předních trenérů a hokejových publicistů vynesly na sedmé místo mezi českými hokejisty dvacátého století. To je nesmírná pocta, tím větší, že světovým šampionem se zřetěžením smolných okolností nikdy nestal, i když to nejednou měl na dosah hokejky. Takový už někdy bývá sportovní život... Ale po celá desetiletí patřil Jan Suchý k pilířům národního mužstva a stěžejním oporám klubového týmu Dukly Jihlava, který v době jeho slávy a s jeho obrovským přispěním dobýval v domácí lize jeden mistrovský titul za druhým. Obdivuhodné přitom bylo nejenom jeho mimořádné hokejové umění, nejenom

morální síla, připomenutá v předešlém odstavci, ale i nezměrný hlad po vítězství.

Při tom všem Souška nebyl a není žádný svatoušek, ale chlap mazaný všemi mastmi a s nejednou nectností. O svých klukovských letech, sportovních začátcích, vrcholných letech kariéry i pozvolném ústupu z velké scény vypravuje naprosto otevřeně, bez zábran, bez sebemenší snahy dělat se lepším. Namítněte mu na to či ono, že snad by bylo lepší nechat to spát, řekne na to pokaždé prostě jen: ale je to pravda. Řekněte, kdo z nás by nechtěl mít za kamaráda sto procentního chlapa, kterému je pravda nejvyšším měřítkem životních hodnot?

Právě takový byl Jan Suchý – a protože autoři jeho upřímnou zповěď nikterak nepříkrášlili, ale věrně zachytili ve vši její drtivé upřímnosti, nabízí se tu čtenáři vzrušující, leckterého krasoducha možná i šokující pohled za kulisy vrcholového sportu, průnik do míst, kam už divákovo oko nedohlédne, pozoruhodný vhled do mysli a duše sportovní hvězdy.

Autor těchto řádek se dodnes pyšní tím, že od chvíle, kdy mladí lvi z hráčské generace, jejímiž výraznějšími představiteli byli právě „Havlbrodští“ – bratři Holíkové a Suchý, vyjeli na velkou scénu, prohlašoval o nich, že právě oni po mnohaletém půstu znovu této zemi dobudou světové vavříny. Ta samozřejmost, s jakou se zakousli do tak velikého sousta, ten naprostý nedostatek strachu před velkými zvířaty! Muselo to přijít a přišlo to. A čerta záleží na tom, že Jan Suchý v té pravé chvíli ve zlaté partě chyběl. Patřil do ní jako málokdo jiný. A ve fandovských srdcích v ní je a zůstane.

Miloslav Jenšík
historik českého hokeje

NA DRÁŤÁKU V JEDNOM KUSE

Pitevna stála až na konci nemocnice, aby nebyla nikomu moc na očích. Táta pracoval ve špitále jako zřízenec, jezdil se sanitkou, převážel nemocné, pomáhal jim na sál. Později přešel kvůli penězům na prosekturu, u mrtvol pak dělal dlouhá léta. Taky tam občas řídil sanitku, ta už ale byla jiná – černá.

S bráchou jsme za tátou často chodili, pravidelně jsme mu nosili z domova obědy. Všichni doktoři i zřízenci ve špitále byli celí v bílém, táta samozřejmě taky. My koukali po nějaké té mrtvole, ale primář Prášil nás pustil akorát do kanceláře, kde jsme mohli gábl tátovi nechat a pádit pryč. Pořádného umrlce jsme tak nikdy neviděli, ani táta se s námi o práci ne bavil. Na prosektuře sloužil až do poslední chvíle, než se zabil v autě.

Táta byl fajn chlap. Obvykle přišel z práce domů, převlékl se z nemocničního ohozu do civilu a mazal do hospody. Bylo to stejné den co den, pořád dokola, žádná změna. V hospodě U Vašáků měl svoji partu a zodpovědně tam docházel. Navíc občas zašel i k Němcům – do hospody, kterou komunisti panu Němcovi sebrali, ale nechali ho v ní dál dělat hospodského. Tátu jsem nikdy neviděl pít nic jiného než pivo a rum. Bral to rozumně: ne, že by propil všechny prachy a my doma třeli bídu. Dal si svých šedesát partyzánek nebo lip denně, přidal nějaká tři piva, čtyři rumy – při práci, kterou dělal, se mu člověk ani moc divit nemohl –, určitě si zahrál i karty a večer šel domů. Proč by si to pivko nedal? Nehledě na to: co doma s bábou?

S bráchou jsme si tátu moc neužili, věčně byl v hospodě nebo v pitevně. Když jsme potřebovali nějaké peníze, museli jsme ho chytit v dobré náladě. To nám pak skoro pokaždé nějakou tu kačku dal,

a my měli na kino nebo něco na zub. Popadli jsme prachy a rádi mazali pryč. Táta byl zase rád, že má od nás pokoj. Proti tátově docházce k Vašákům nic nenamítala ani máma. Bydleli jsme tehdy kousek od nemocnice v jednom pokoji s kuchyní, všichni jsme spali pohromadě a mezi našima nepamatuju žádný křik.

Táta byl celkem solidní povaha, ale čas od času vybuchl. Když měl něco v sobě, radši jsme se koukali ztratit. Chlapi z jeho partičky ho dokázali tak vybejkovat, že všechno kolem jenom lítalo. Pořádně mě táta zmlátil jenom jednou, když jsem šlápl do vaničky s horkou vodou a opařil si nohu. Ztráskal mě, pak mě vzal do náruče a odnesl těch padesát metrů do špitálu. Když jsem byl větší, vzala na mě občas řemen i máma a přetáhla mi zadek. Jednou mi došla trpělivost, pásek jsem chytil do ruky a už ho nepustil. Od té doby mě nechala máma na pokoji. S bráchou jsme od rodičů nedostávali ani žádné velké zachy. Za poznámku ve škole nebo jiný průšvih jsme vyfasovali maximálně alternativní trest v podobě finančního postihu. Mohli jsme ven, sportovat, blbnout, ale bez peněz, takže bez bijáku.

V páté třídě jsem dostal dvojku z chování – místo do školy jsme šli vozit piliny do cirkusu. Do třídy přišel nějaký chlápek, jestli mu nechceme odpoledne pomáhat a dostat za to gratis lístek. Kdo by takovou možnost nevyužil? S Ivanem Šmídovým jsme se vykašlali na odpolední tělák a vyrazili. Vozili jsme piliny a každý z nás dostal dokonce dva lístky na představení, svůj druhý volňásek jsem dal mladšímu bráchovi. Ve škole jsme se pak pochlubili a nějaký dobrák nás práskl. Následovala poznámka, doma průšvih a v pololetí dvojka z chování. Rodiče to naštěstí brali spíš jako klukovinu, řezeň z toho žádný nebyl. Každopádně to stálo za to.

Na prosektuře pobíral otec rizikové příplatky a ty šly na mě s bráchou. Jen co jsme začali mrskat hokej, spotřebovávalo naše sportování čím dál víc prostředků. Jedna hokejka na sezonu, kterou nám dával trenér Tománek, nemohla stačit. I jídlo při venkovních zápasech jsme hradili ze svého, tedy z prosekturního.

Táta dřív hrával fotbal, kopal okresní přebor za Havlíčkův Brod. Ze začátku se nám nijak speciálně nevěnoval, teprve když mě v nějakých pěti šesti letech viděl na zimáku bruslit, změnil názor. Poznání, že máme s bráchou k hokeji opravdový vztah, a přilnul k němu i on. Byl jsem mrňavý špunt, ani jsem ještě nechodil do školy, a on mě ve čtyři ráno honil z postele, abych šel trénovat.

Sportovec nebyl ani děda František. Byl to spíš chlap, který se staral o pivo a tabák; vždyť taky pracoval jako sládek v pivovaru. Já ho pamatuju, jak kouřil fajfku a na sobě měl vždycky košili s kravatou nebo motýlkem. Pan sládek si přece nemohl dovolit chodit ledabyle oblečený, to byla nějaká persóna! Měšťanský pivovar zajímal každého Broďáka a sládek měl ve městě kór význačné postavení. Bydleli jsme na Letné, děda ve Vršovicích – to jsou brodské čtvrti. Děda se u nás ukázal jenom na svátky. K Ježíšku dostal flašku rumu, sedl si, vypil ji a šupajdil zpátky na Vršovice. Stejně to bylo o narozeninách, taky si přišel akorát pro tu flašku. Častěji jsme za ním chodili my. Děda měl barák s velkou zahradou, ze které jsme mu pokaždé otrhali všečen rybíz a angrešt. Žádné hraní jsme si s dědečkem neužili, měl svůj život; bydlel sám a naše máma se starala, aby měl poklizenou a navařeno. Babičku si nepamatuju vůbec, byla po smrti, už když jsem byl malý. I dědek ostatně umřel, když mi bylo nějakých osm roků. Spadl ze schodů, zlomil si nohu, a protože už byl starý, dostal zápal plic a umřel.

Ve čtyřiačtyřicátém roce podnikli spojenci velký nálet na Brod. Máma mi vykládala, jak všichni utíkali do krytu a mě nechali doma. Dočista na mě zapomněli! Teprve pak si uvědomili, že jim chybí to nejdůležitější – tedy malý já –, a vrátili se pro mě. Na část města, kde jsme bydleli, stejně našťestí bomby nespadly.

Našemu služebnímu bydlení v nemocničním baráku u špitálu se říkalo Prasečák podle toho, že se tam dřív chovala prasata. Spolu

s námi tam bydleli Fejfarovi a Čapkovi, taky zaměstnanci nemocnice. Kromě bytů byl v Prasečáku i kulturní dům, kde se hrálo loutkové divadlo a pořádaly bály. Ve sklepě byla kotelna a táta v ní v zimě topil.

Mámu otec do práce nepustil, starala se o nás kluky. V kulturáku aspoň na pár hodin uklízela, aby si i ona přivydělala nějakou korunu. Když se konal bál, museli jsme makat všichni: odstavit lavice a rozmístit židle, aby byl parket volný. Víc jsme se nadřeli, když přivezli koks. Hromada měla osmdesát metráků a my místo toho, abychom šli na brusle, čapli lopaty a okýnkem do sklepa všechen ten mour pěkně házeli. Naštěstí jsme měli už tehdy dobré kamarády, kteří nám ochotně vypomohli. Za chvíli bylo hotovo a my se mohli věnovat jiným bohubilým činnostem.

Doma jsme stejně moc nepobyli. Přišli jsme ze školy, napsali úlohy a padali ven – v létě na fotbal, v zimě na zamrzlý rybník Dráťák na hokej. Co taky dělat jiného? Od roku 1953 byla ve špitále televize, jediná a stála v místnosti určené zaměstnancům, ale kvůli tátovi tam někdy pouštěli i nás kluky. Spíš než televizor to ale bylo rádio s malinkou obrazovkou. Seděli jsme v první řadě, a stejně toho moc neviděli. Jen se tam tak něco pohybovalo.

Co s námi o prázdninách? Táta měl v Týně nad Vltavou o čtyři roky mladšího bráchu Josefa. Dělal číšníka, takže měl celkem dost peněz a na přilepšenou nám sem tam něco podstrčil. Moc často jsme za ním ale nejezdili, bylo to daleko a neměli tam žádné děti. Jenom dva mrňavé psy.

Víc času jsme trávili v nedaleké Chotěboři, odkud pocházela maminka. Babička bydlela u zámku, byli tam ještě koně a velká udržovaná zahrada – na začátku padesátých let komunisti ještě nestihli udělat všude bordel. Babička pracovala na bývalém zámeckém statku jako čeledníka: starala se pánům o jídlo a další věci. Narodilo se jí devět dětí, šest holek a tři kluci. O nějakém dědovi se nemluvilo. Bůh ví, kdo to ve skutečnosti byl. Teď měla pro sebe babka jednu

místnost a pochopitelně taky jen jednu postel. Nám zbyla na spaní pec, chrápat na ní byl zážitek. Babka nám nechávala naprostou volnost, ráno jen připravila snídani a řekla: „Ve dvanáct přijдете na oběd, v šest na večeři!“ Dali jsme si říct a jindy se neukázali. Fajn byli i ostatní lidi ze statku. Mnozí z nich chodili v rajtkách – to se mi hrozně líbilo. Nám klukům vykládali, jak to na zámku bývalo dřív, a my koukali s otevřenou hubou. Snad se tam ještě pohybovala i nějaká zámecká slečna, které panství dřív patřilo.

V Chotěboři jsme s bráchou mohli každý den rajtovat na koních, jezdili jsme venku po parku i v jízdárně pod střechem. Svého oblíbeného koně jsem neměl, sedlali jsme všechno, co mělo nohy. Zpočátku s náma vždycky někdo ze statku šel, později nás nechávali řídit samotné. V zámeckém areálu byl parkur a my si mohli vyzkoušet i překážky. Byly samozřejmě nízké, nějakých padesát centimetrů, ale stejně to bylo něco. Když nám odpoledne zůstala chvilka, šli jsme se s místními klukama vykoupat k rybníku, ale jinak jsme nic jiného než jezdeckví neprovozovali. Znamenalo to taky se o koně starat. Místní nám řekli, kam je potřeba donést seno, kde podstrojit oves, které koně vyhřebelcovat. Byli tak hodní, že nás nechali dělat všechnu tu práci. I když jim na druhou stranu určitě taky vyhovovalo, že to nemuseli dělat sami.

Do Chotěboře jsme dojížděli až do pětapadesátého roku. Babka pak onemocněla – to jí táhlo na sedmdesátku – a máma si ji vzala k sobě do Brodu. Tam žila ještě nějakých patnáct let. Když se odstěhovala, do Chotěboře jsme už nejedli a ani na koni jsme pořádně neseděli. Jen jednou, na základní škole, jsem si na bramborové brigádě užil pořádnou jízdu. Předseda družstva nás o přestávkách nechával vylézt na starou kobyly, o které všichni říkali, že nikomu nic nedělá. Když jsem na ni ale sednul já, přífrčel odněkud traktor, bafl mu motor, kůň se lekl, zjančil a hnal se se mnou přes ty brambory. Tam jsem se v sedle ještě udržel. Pak ale přišla silnice, škarpa, hnědka skočila, a to už jsem nezvládl. Spadl jsem sice do měkkého,

ale kůň byl v trapu. Předseda začal řvát a všichni jsme museli místo sbírání brambor milou kobyly hledat. Pátrání trvalo celé dopoledne, než jsme ji vystopovali asi čtyři kilometry daleko. Stála u lesa a žrala trávu.

Občas jsme se vídali s bandou našich bratranců a sestřenic. Byli rozstrkaní všude možně po světě: v Králíkách, ve Ždírci, v Praze. Do Prahy jsme jezdívali rádi, žila tam teta Maruna, se kterou se máma hodně stýkala. Maruna si vzala za muže Slávka Šmakala, profesora na Karlově univerzitě. Po svatbě se přestěhovali z pronajatého suterénního 1+1 do velikého bytu na Bělohorské ulici. Pan profesor přece nemůže bydlet v nějaké pastoušce! Strejda byl kapacita přes matematiku a na doučování za ním docházely děti prominentů i z vládních rodin, jen aby nepropadly ve škole.

Hned vedle Šmakalovic bytu bylo hřiště, na kterém jsme v jednom kuse hráli fotbal. My, Broďáci, ve žlutých dresech, červených trenýrkách a žlutých štulpnách, pražští kluci jen tak, co dal dům. To vybavení jsme si na prázdniny vždycky důkladně nachystali, aby burani z Prahy viděli, jak chodíme voháknutí u nás doma ve městě. S bráchou Pavlem jsme se považovali za velké fotbalové grófy.

Plácek vhodný na fotbal byl i kousek za brodskou nemocnicí; branky jsme si tradičně dělali z tepláků nebo bot. Scházela se nás tam celá parta. V zimě jsme chodili ještě o dva kilometry dál masitit hokej na rybník Dráták. Když nebyla škola nebo jsme do ní zkrátka nešli, byla to výprava na celý den: máma uvařila oběd, vzali jsme si ho s sebou a bylo vystaráno. Dráták ležel mezi lesy a byl na něm takový průvan, že se na něm nedržel žádný sních. Plocha byla krásně umetená, a my mohli hrát na celých těch sto padesáti metrech délky. Co jsme se tam nahonili! Když nám vyhládlo, narvali jsme větve, v kastrolu si na nich jídlo ohřáli a hokej mydlili zase až do večera.

Kromě sportování jsme každou chvíli úspěšně sváděli vzájemné války. Honza Šenků z Letné vyráběl ze dřeva samopaly, já měl krásný bubínkový. Na žádné Rusy jsme si nehráli, jen na partyzány a Němce. Partyzáni byli Češi a já mezi nimi nikdy nechyběl. Kdo bude Němec, vybírali starší kluci. V té době jsem už celkem slušně válel fotbal i hokej, takže mě uznávali a Němce dělali z někoho jiného. Nad Dráťákem jsou skály, na kterých jednoho kluka – Němce – uštkl had. Utíkal před námi – partyzány – a skočil z kamene přímo do klubka zmijí, které se tam vyhřívaly na sluníčku. Jedna z nich ho hryzla do nohy. Ještěže s námi byli starší kluci, kteří věděli, co dělat: kudlou mu ránu rozřízli a jed vycucli. Nebyli jsme daleko od špitálu, raněného vojáka jsme tam donesli. Všechno nakonec dobře dopadlo, kluk i noha byli zachráněni. Na skály jsme nicméně od té doby přestali chodit. Koho by napadlo, že tam na nás budou číhat takové zákeřné potvory? Němce jsme ale honili dál. I když nebylo dlouho po válce, žádné opravdové zbraně ani munici jsme nikdy nenašli. V podstatě jsme je ani nehledali. Naštěstí.

Byli jsme náramná klukovská parta! Pavlíček, Zadina, Vrbík, Moravec. Než s náma začal chodit brácha a mladý Tonda Zadinů, býval jsem nejmladší.

S příchodem bráchy se všechno změnilo, najednou jsem ho musel tahat s sebou. Jen jsem chtěl jít někam sám, Pavel hned řval: „On mě nikam nechce vzít!“ a já musel vyrazit i s ním; samotného by mě rodiče nikam nepustili. I Jarda Zadinů dobře věděl, co to je, tahat s sebou mladšího bráchu. Měl podobný přívažek taky.

Když nám bylo deset jedenáct, koukali jsme, kde by se dalo co vykouřit. Peníze nebyly, tak jsme chodili k Pavlíčkům do koloniálu krást prázdné flašky. Jedna byla za padesátník. Karel Pavlíček – syn těch živnostníků a náš kamarád – nám zezadu odemkl dveře krámu, my naházeli láhve do tašek a zepředu je šli vrátit. Karel se mezitím do obchodu vrátil a láhve nastrkal zpátky do beden tak, aby fotr nic nepoznal. Hned bylo na cigarety nebo na limonádu. Dnes už chápu,

že starý Pavlíček dobře věděl, že mu šmelíme s flaškama, ale nechal nás být. A Karel? Ten si za pár let na Letné pořídil trafikku.

Očihnutý jsme měli i vedlejší obchod, Vedeku nějakého Petráka. Chodili jsme k němu na krabice od bonbonů. Celá parta jsme čekali, až je vyhodí před krám, mezi všemi těmi papíry jsme vždycky nějaký ten zapomenutý pamlssek našli. Byla to hotová invaze. Vlítli jsme na to bleskurychle, ale Petrák – i když to byly vyhozené krabice –, byl na nás jako pes. Museli jsme na něj dávat velikého majzla: jak šel, rychle přes plot pryč. Nosíval totiž s sebou pořádný klacek.

Regulérně kouřit mě naučili ve třinácti letech starší kluci. Nejdřív jsme hulili všelijaké rostlinstvo, pěkně to dýmilo a štípalo v krku. Byli jsme skutečně hodně nenápadní, když jsme zalezli do děr vzadu za internou a mysleli si, že nás nikdo nevidí. Přitom od nás stoupal oblak dýmu, jako kdyby tam hořelo. Brzo jsme přešli na tabák. Jednou jsme s klukama stanovali na louce za naším barákem. Cigarety jsme schovali do polštářků, aby nám na ně nikdo nepřišel. S máminým úklidem jsme ale nepočítali. Když nám začala ve stanech větrat, vyklepávala i polštáře a najednou retky Džunky lítaly všude kolem. Tehdy mě otec naposledy zřezal. Ke kouření jsem se mu oficiálně přiznal až na vojně, do té doby jsem si před ním nikdy nezapálil. V uniformě jsem si už byl jistý, připadal jsem si výrazně dospělý.

Oblíbené výpravy naší party mířily i na Rozkoš, kde stával velký statek. Kravám a prasatům tam – představte si to – vozili melouny! Když byl některý prasklý, nesměl se prodávat lidem a připadl dobytku. Místo zvířat jsme se ale kolikrát nažrali spíš my. Loupit jsme chodili taky jahody do zahradnictví. Celou akci jsme měli krásně zorganizovanou – dva z nás hlídali, čtyři šli krást. Zahradník na nás bral kus dřeva, ale my měli v plotě očihnuté díry, takže neměl nárok. Větší problém jsme měli s Troubou, to byl soukromý zemědělec s opravdu příhodným příjmením. Staral se o dvě krávy a pár řádků žita, ale hlídal si je jako oko v hlavě. Na plácku u jeho políčka jsme

hráli fotbal, a tak jsme mu míč občas zakopli do obilí. Když jsme si pak pro balon šli, nerozpakoval se na nás vytáhnout bič. Většinou jsme mu utekli, ale jednou nás prohnal pořádně. Rozeběhli jsme se každý jiným směrem a starý Trouba chvilku zaváhal. Kterou oběť zvolit? Pak se, bohužel, pustil za mnou a Karlem Pavlíčkovým. Běžel za námi, bič nad hlavou, až k rybníčku Roziňák, kde se na nás konečně vybodl. My jsme si ale nevydechli ani tam. Utíkali jsme dál, protože jsme na hrázi viděli nějakého chlapa a mysleli si, že je to pořád Trouba. „Dědek jeden vytrvalej, pádí za náma takovou dobu,“ divili jsme se. Ve skutečnosti to byl jenom nějaký houbař s košíkem hříbků. Uběhli jsme tenkrát v kuse asi čtyři kilometry. Trouba byl fakt ostrý chlap, kromě biče po nás někdy házel i šutry. My mu ale taky neudělali nic dobrého. Schwálně jsme mu lezli do žita a dělali v něm uličky. Kdyby nás nechal na pokoji, možná bysme se na něj vykašlali.

S klukem starého Trouby jsem chodil do školy. Jednou byl marod a učitelka mi nařídila: „Honzo, vemeš Tondovi úkoly.“ To jsem v životě neviděl! Chudák ležel s horečkou v posteli a nad hlavou na pelesti mu seděly tři slepice. Všude nasráno a on se mezi tím v klidu potil. Rychle jsem mu hodil úlohy na peřinu a od té doby k Troubům – jinam než na pole – nevkročil.

Pytláčit jsem začal jako kluk na Pivovarském rybníku zvaném Pivák. Rybáři do něho vypouštěli násadu – pstruhy a malé kapříky. Chytat je nebyla žádná věda: ryby měly hlad, stačilo vzít chleba, udělat z těsta kuličku a dát ji na háček. Kapr spase všechno, ale na Piváku brali na chleba i třiceticentimetroví pstruzi. Kapříci v rybníku byli maličcí, ale my jejich mrňavost vynahrazovali tím, že jsme jich naložili dostatečné množství. Úlovek jsme pak zabalili do mazlavé hlíny a strčili do žhavého popela; měli jsme tak užitečnou a zdravou stravu. Jednou jsme z rybníka vytáhli opravdu pěkné pstruhy a slavnostně je donesli domů s tím, jak pěkně rodiče překvapíme. Že dostaneme řezunk, nás ani ve snu nenapadlo. Že je

Pivák chovný rybník, jsme se s bráchou dozvěděli až ve chvíli, když nám táta za naše trofeje dával meltu. Kdyby nás při lupu chytli, musel by otec zaplatit celou násadu. Ty ryby jsme ale nakonec stejně snědli. I pytláčit jsme chodili dál, jenom už jsme svoje úlovky nenosili tak blbě domů.

Nejvíc jsme chytali za špatného počasí, to nehrozilo, že někdo půjde kolem a uvidí nás při činu. Za celou tu dobu nás skutečně nikdo nenačapal. Pivák ležel uprostřed polí, a pokud se někdo blížil, viděli jsme ho už z dálky. Kus prutu s ohnutým špendlíkem – naši udici – jsme preventivně hodili do rákosí a předstírali, že si se zájmem prohlížíme hladinu. Skutečný výsledek našich lovů ale zamaskovat nešel. Když rybáři násadu z Piváku vybírali, divili se, že toho na dně moc nezůstalo. Pokud vodu oblehne banda dvanácti kluků, musí být přece nějaký úbytek ryb znát.

V Brodě jsou hned tři rybníky nad sebou a my pytláčili na všech, uhlídat nás nešlo. U velkého Dráťáku sedávali opravdoví rybáři, včetně mého táty. O společné rybaření s ním jsme ale nikdy zájem neměli, maximálně jsme mu od mámy donesli oběd a šli si po svých. Táta přitom nechytal ani se svou partií z hospody; sedával vždycky sám. Dráťák byl taky celkem dobře zarybněný, takže toho ulovil docela dost a domů nosil kapry, candáty i jiné ryby. Pstruha dělala máma na másle, kapra smaženého; měli jsme je každou chvíli.

OBŘAD NA PŮDĚ

První brusle jsem dostal od Ježíška ve svých čtyřech letech. Byly na kličku a upevňovaly se na křusky – vysoké boty s podpatky. Později jsem měl džeksny, pak kanady – takhle v té době začínal asi každý kluk. Bruslit mě učili starší kluci. Občas mi na rybníce půjčili svoje brusle, takže když přišel Ježíšek, na ledě jsem to už uměl. Brusle jsem si vymůroval, pořád jsem tátu honil, že je nezbytně potřebuju. Do té doby jsem totiž na ledě většinou stával jen v botách a chytal v brance. Šly na mě celkem šupy, ale z puku jsem nikdy žádný strach neměl. Doma jsme posháněli všechno, co by se dalo použít místo chráničů, když byla možnost, něco pěkného se i ukradlo. Máma to pak všechno dohromady slepila, sešila a bylo. Na lapání jsem měl veliké tátovy rukavice vycpané vatou. Té jsme měli habaděj, otec přece dělal ve špitálu.

Se starým Tománkem, naším pozdějším trenérem, se táta znal už z dřívějšíka. Já se k němu dostal hned první rok ve škole přes nábor: na hokej jsem se tehdy přihlásil jako jediný ze třídy. Z ostatních tříd chodilo víc kluků, mnohé ale odradily tréninky od pěti hodin ráno. Moc nás nezbylo. Do utkání jsme i se dvěma gólmány nastupovali v jedenácti lidech. Nakonec jsme to ale dotáhli až na dorostenecké přeborníky republiky.

Tománek dělal výběrčího na bernáku. Bydlel hned vedle hospody U Vašáků. Měl tašku, která vážila snad dvacet kilo – když si na ni vzpomenu, ještě dneska mě bolí ruce. Tahal v ní všechna lejstra o hráčích. Z tréninků jsme měli společnou cestu domů, a kdo mu s kabelou hodně často pomáhal, měl občas nárok na hokejku. O nošení jsem měl pochopitelně zájem, ale na stejnou stranu města bohužel chodívali i bráchové Holíci, takže jsme se o Tománkovu tašku museli vždycky trochu porvat. Holíkovíc měli řeznictví a jako

soukromníci měli doma víc peněz než my. Než jim komunisti živnost sebrali, byli tvrdí kapitalisti. Hokejky si mohli koupit sami. Tománek jim ale stejně vždycky nějakou podstrčil. Holíkové a já jsme na rozdíl od ostatních mívali jeden čas dokonce dvě hole. Trenér na nás držel; asi věděl, že by z nás mohlo něco být.

Hokejek měl Tománek solidní zásobu, ale rozdávat je moc nechťel, jedna hůl na sezonu podle něj stačila. Když mě vzal konečně k sobě na půdu do skladiště, bylo to jako nějaký obřad: „Tak si nějakou vyber.“ V jednom rohu bratislavské sokolky, v druhém další značky. Některé hokejky mu na půdě ležely i rok a půl, než uznal za vhodné je někomu dát. A to se nestávalo každých čtrnáct dní, maximálně jednou, dvakrát do roka. Svou dřevěnku si musel každý pečlivě udržovat. Když praskla, dala se do práce klempíři, který ji oplechoval, stloukl hřebíčky a zase se s ní mohlo hrát. Hokejka byla sama o sobě hodně těžká a tou klempířinou pochopitelně ještě nabrala na váze. Pomalu se nedala ani unést, natož s ní pořádně vystřelit.

Vybavení jsme posbírali, kde se dalo. Starý Tománek dostával použitou výstroj áčka. Ty věci nebyly v nejlepším stavu: když v prvním týmu prodřeli třeba rukavice, nikdo se nenamáhal, aby je spravil, jak to rozmyslili, tak to odevzdali. Tománek ale tu výstroj – stejně jako hokejky – na půdě škuldlil, nerad se s ní loučil. Některé součásti byly za ta léta uskladnění už pomalu shnilé. Tenkrát ještě neexistovaly speciální firmy, které by výstroj opravovaly, a tak musela vybavení dávat dohromady zase máma. Díry v rukavicích zalepovala a zašívala kůží, jen abysme vypadali aspoň trošku jako hokejisti.

Můj vrstevník Jirka Holík bydlel kousek ode mě, ale v jiné čtvrti. V naší klukovské bandě proto nebyl: my byli Letňáci, on patřil ke Kabeláčovce. Do školy jsme nastoupili společně, Jirka do vedlejší třídy. Blíž jsme se poznali na hokeji a od té doby jsme to spolu táhli celou dobu, byli jsme stejně staří a stejně dobří. Trhli jsme se jenom v šedesátém čtvrtém: na olympiádu do Innsbrucku mě ještě nevzali, jeho ano. Jirka byl vyložený klidřas. Nepamatuju si, že by se někdy

Žáci Havlíčkova Brodu na tradičním mládežnickém turnaji. Vzadu v beranici jeho organizátor a trenér Jan Tománek. Na společné fotce s týmem Brna je Jan Suchý v horní řadě sedmý zleva, Jiří Holík první dole v pokleku. V týmu soupeře budoucí kumpáni z vojny: úplně vpravo Ivan Guryča, nad ním ve tmavém kulichu Richard Farda.

rozčilil, nebo se začal do krve hádat. Jenom se smál, a když mělo dojít ke konfliktu, radši to rychle zabalil. V hokeji měl Jirka obrovskou výhodu v bruslení, měl vrozený vynikající skluz. Takových hokejistů je jenom pár, možná ještě svého času Ota Janecký. Na bruslích se nenadřel, a i když do toho určitě musel nějakou sílu dát, vypadalo to, že mu to jezdí úplně samo.

Jirkovi jsem odnepaměti říkal Malej nebo Mrňous – sám nejsem kdovíjak narostlý, přesto jsem byl až do dorostu vždycky vyšší než on. Teprve na vojně se najednou Jirka vytáhl na metr osmdesát pět, zatímco já zůstal na svých sto sedmdesáti čtyřech. Za půl roku tehdy z ničeho nic vyrostl o spoustu centimetrů. Ptal jsem se ho, jestli mu konečně dali pořádně nažrat, že se tak zretýroval.

Mně nejdřív říkali normálně Honzo nebo Suhej, až pak přišel s nápadem na Soušku právě Jirka Holíků. Když jsem mu začal říkat Mrňous, hledal, co by se našlo na mě, až na to kápnul. Měl pravdu: nebyl jsem žádná vazba. Od malého Holase pak Soušku rádi pochytily i ostatní.

Jako kluci jsme spolu chodívali na tréninky. Jirka na mě čekal na rohu u chalupy malíře Štáfla a společně jsme pak šli na zimák do Kotliny. Už jsme byli oblečení, vystrojení, navrch jenom kabát – kabiny byly totiž tak brzo ráno ještě zavřené, a my si brusle a veškeré vybavení nosívali z domu. Shrabali jsme led a mohli začít. Starý Tománek nás učil hrát, aniž na to měl jakoukoliv školu. Speciálně dbal na vedení puku. Na ledě nám postavil tyčky na slalom a počítal, kolikrát skloníme hlavu, abychom se podívali, kudy máme jet. Když byl člověk blbej, dostal ránu holí, aby tu palici zvedl. Jindy Tománek ukazoval na prstech ruky nějaké číslo a pak nás vyzkoušel, jestli jsme se na něj při slalomu pozorně dívali. Po takových lekcích jsme s pukem na holi bruslili suverénně a přitom se klidně mohli koukat, kde co lítá. Hrát s hlavou nahoře je základ hokeje. Hokejista nemůže zírat do ledu jak beran a hlavu zvednout jen sem tam. Pak přijdou nárazy a zranění.

Po tréninku jsme se domů vraceli tak v sedm hodin. Táta Holík měl v Dolní ulici řeznictví a cestou jsme se za ním s Jirkou stavili. Ukrojil nám kus salámu nebo dal buřta na přilepšenou, abychom se netrápili hladu. Když jsem dorazil domů, byl už táta dávno v práci. Já musel rychle uklidit výstroj, vykoupat se, nasnídat a tradá do školy. Nohy bolely, člověk nebyl zrovna vyspalý, a tak bylo jasné, že jsem v lavici nad knížkou občas klimbнул. Dneska mladí trénují v pět hodin odpoledne a rodičům se zdá, že je to pozdě. Nejraději by na zimák chodili od půl třetí do půl čtvrté.

Tománek sám nebruslil, s bruslemi na nohou jsem ho vlastně nikdy v životě neviděl. Při zápase nás ani nijak zvlášť nekoučoval, jenom dohlížel na střídání. Nepamatuju se, že by nám radil, co

přesně máme na ledě hrát. Když jsme trochu povyrostli, převzal nás od něj pan Holík, táta kluků Holíkových. Sám v mládí skákal na lyžích, dokonce se Zdeňkem Remsou, pozdějším slavným trenérem našich skokanů. Žádný velký hokejista ale Holík taky nebyl, o absolvování trenérských kurzů nemluvě. O tom, že existuje nějaká taktika, jsme se dozvěděli až od Venci Chytráčka, brodské hokejové legendy.

Stejně: co to mohlo být za taktiku, když nás bylo v poli všeho všudy devět hráčů?! Hrál se, dokud byly síly, a když došly, tak se prdlo. Vzpomínám si na utkání v Praze na Štvanici proti mladým klukům Sparty. Byl to předzápas mezinárodního utkání s Kanadou – na tribunách sedělo už dost lidí a z jedenácti Broďáků, každého v jiných kalhotách, měli srandu. Starý Holík se na střídačce v koženáku jenom mračil, když na plac nastoupilo šestnáct Pražáků jak nebeskejch myslivců, vyfíknutí jako z alabastru, dresy nažehlené. My měli, co dům dal, a máma ušila. Nalezli jsme na lajnu a museli

*Žáci Havlíčkova Brodu na střídačce.
Zprava jedenáctiletý Suchý, Bürger, Neuwirth, Prchal.*

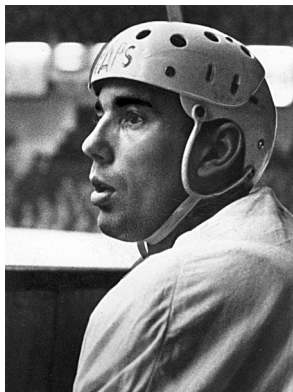
se pořádně roztáhnout, aby to vypadalo, že nás tam aspoň pár je. Možná jsme vypadali jako burani, ale Spartě jsme to dali 8:1.

Dresy jsme v našich začátcích měli každý pes jiná ves, až v začátcích jsme na zápasy nosili fialová trika BK HB. Ta už byla stejná, jinak by nás ani nepustili hrát. Štulpny měl ale pořád každý jiný. Zlepšení přišlo až později. Abychom na mládežnických turnajích nebyli za úplné křupany, dali nám brodstí pletari opravdové dresy. Měly bílozelenou barvu, vepředu s nápisem BK Havlíčkův Brod a s městským znakem. Když si je člověk oblékl, myslel kdovíco není.

Brusle jsme měli jako kluci svoje. Mám dojem, že jsem na vlastních bruslích jezdil snad až do áčka. První kanady jsem v sedmi letech našel pod stromečkem. Byl jsem tehdy pořádně překvapený – nečekal jsem je, rodiče na ně určitě museli pěknou chvíli šetřit. Na dalšího Ježíška mi k nim přibyla hokejka, za rok kopačky – nic jiného než sportovní vybavení jsem k životu nepotřeboval.

Helmu jsem začal nosit hodně brzo. V dorostu jsem měl v jednom zápase těžký otřes mozku – bez cizího zavinění jsem uklouzl a vlítl hlavou přímo do mantinelu. Probral jsem se až v kabině. Doktor mě chtěl poslat rovnou do nemocnice, ale táta, který byl na zápase s námi, to odmítl, prý všechno vyřídí sám. Doma se mi ale v noci udělalo špatně, a tak mě otec nakonec do špitálu přece jen odvedl. Pobyl jsem tam dva dny a primář Straka mi doporučil, abych si hlavu chránil, že by byl v mém věku další otřes mozku tuze nebezpečný. V té době se na hlavě nosily maximálně kožené kastrolky podobné boxerským čelenkám, ty by ale žádnému zranění nezabránily. Aby to mělo smysl, potřeboval jsem něco kvalitnějšího. Shodou náhod se k nám tehdy dostaly švédské WM – v podobných skořápkách hráli později i Gretzky nebo Jágr. Ta moje měla bílou barvu.

Helmu tehdy nosil málokdo. Nebyla povinná a v Brodě s ní hrál jenom Vašek Chytráček, který na ní měl kvůli špatnému oku přidělané plexisklo. Vnímalo se to tak, že nosit při zápase něco na hlavě

Na počátku kariéry vyzkoušel Jan Suchý i jednu z prvních dostupných plastových helem – švédskou značku SPAPS – na jejímž vývoji se podílel legendární švédský útočník Tumba Johansson.

není za prvé estetické a za druhé pohodlné. Přilba každého někde škrtila. Když už ji někdo měl, vymýšlel, jak ji vybrakovat, aby byla aspoň trochu odlehčená. Mně nevadila, i když jsem si kvůli ní musel ze začátku leccos vyslechnout. Když se okolo nás začaly v dorostu motat slépký, neušla má helma zvýšené pozornosti. Jak jsem se opřel o mantinel a na nějakou ženskou se otočil, hned na mě začali chlapi z ochozů rvát: „Chcípáku, hovno vydržíš. Musíš mít helmu, vole, aby se ti něco nestalo, vid?“ Já takové řeči ignoroval, před holkami umí být chytrý každý.

V dorostu jsem už po děvčatech pokukoval; ne že ne. Svatoušek jsem nebyl, holky se mi líbily, potom jsem se ale chytl svý ženský a už jsem u ní zůstal. V Brodě bylo bistro U Bukovských. S kamarádem z fotbalu jsme jednou šli okolo. Marie – má nastávající – tam zrovna seděla s nějakou kamarádkou a baštila perníčky. Přes okno jsme na ně dělali opičky a ony zase na nás. Nakonec jsme si za nimi šli sednout. Chvilí jsme si povídali, slovo dalo slovo a domluvili jsme si rande. Bylo mi šestnáct a vydrželo nám to dodneška.

Sedmnáctku na zádech jsem měl v Brodě od starších žáků. Tehdy na mě zbyla, nevybíral jsem si ji. Číslo dresů se v té době rozdělovala zhruba do dvacítky, brankáři dostali jedničku a dvojku, ostatní si rozebrali zbytek. Se sedmnáctkou jsem hrál až do vojny, jenom

první rok v Dukle jsem své číslo neměl, nosil ho někdo ze starších a já vyfasoval trojku. Jako bažant jsem se nemohl moc cukat. Druhý rok jsem si ale už sedmnáctku vydobyl pro sebe. V národáku měl tohle numero Vlado Dzurilla, kterému ho nešlo jen tak sebrat, a tak jsem se musel spokojit s dvojkou. Teprve když jsem se zlepšil a mohl si víc dovolit, Dzurillku jsem ze sedmnáctky svlékl.

Ranní tréninky vedl v Brodě Tománek, ale zápasy koučoval spíš táta Holík. Pěkně nás bral. Otec mu povolil, že mě může řezat, a tak mě fackoval, kdykoliv se mu to zdálo výchovné. Nesměli jsme proti němu říct ani slovo. Když mu někdo odsekl, lepáka dostal jeho Jirka nebo já, podle toho, kdo byl blíž po ruce. Důvodem k pohlavku mohl být i podivný výraz v našem obličejí... Přes hubu jsem dostal taky, když jsem na ledě nedodržel Holíkovy pokyny. Blbě jsme hráli všichni, ale celý mančaft táta Holík takto vychovávat nemohl. Brečet jsme se styděli, facky to ale byly pořádné. Holík vážil přes metrák a nijak se nekontroloval. Byla to rána, jako když kopne kůň.

Starý Holík nesnášel porážky. Jednou jsme jako starší žáci v Brně prohrávali dva nula. Po třetině přilítl do kabiny a začal řvát. S Mrňousem jsme seděli vedle sebe a mlčky jen tak pokrčili rameny. Holík byl hned u nás a s naruživým úšklebkem nám dal přes držku. „Jestli nevyhrajete, uvidíte, co schytáte po zápase,“ dodal výhruzně. Co nám zbývalo? Vyhráli jsme. Nebyla to konec konců tak špatná výchova, měla svoje výsledky.

V dorostu nás starý Holík bít přestal, facky jsme od něj dostávali jen do čtrnácti roků. Pořád na nás sice řval, ale už nás neuhodil. Hráli jsme v té době za různé výběry, a tak nás už asi bral trochu jako hokejisty. Mlátil nás jenom v době, kdy z nás chtěl ty hokejisty teprve udělat.

Na zápas se s námi občas svezl i můj táta. Na fotbale trénoval, ale tady byl normálním řadovým divákem. O to hůř se do role hokejového fanouška vpravoval. Navíc byl nervák, snadno se rozčílil. Nedal dopustit hlavně na bráchu. Když bratříčka někdo praštil, byl náš fotr

Žákovský fotbalový tým Havlíčkova Brodu. Úplně vzadu trenér Tománek. Horní řada zleva: Prchal, Duba, Roman Breda, Glark Breda, Jan Suchý, Kučírek. Dole: Jiří Holík, Pecen, Pavel Suchý, Augusta, Štěpán.

schopný skočit na led, vrhnout se na soupeře a pak se nechat honit po place. Byl jsem už v Jihlavě na vojně, když jsme jednou s manželkou stáli v Brodě na tribuně a koukali, jak to kluci mastí. Najednou Pavlíčka někdo bouchnul. (On byl brácha hajzl, kde mohl někoho píchnout, udělal to. A když ho pak za to řezali, hrozně naříkal.) Jakmile táta uviděl, že Pavlíka bijou, hurá na led. Měl jsem ho v merku a povídám ženě: „Počkej tu sama, já musím chytit tátu.“ Tenkrát jsem to stihl, ale někdy taky ne, nebo jsem na hokeji ani nebyl. To si s ním pak rozhodčí museli poradit sami. Chlapi, co s tátou chodili na zápasy, ho – potvory – ještě hecovali a pak z něj

měli srandu. Já nakonec lítal jako pošuk a honil otce po zimáku. Během zápasu třeba i dvakrát.

S bráchou jsme měli tradiční vztah mladšího a staršího sourozence. On byl rozmazlenější, takový domácí mazánek, rád na mě rodičům něco prásknul. Klidně si i něco vymyslel a žaloval. Já pak dostal zaracha za něco, co jsem třeba ani nevyvedl – doma ale otázku spravedlnosti nikdo moc neřešil. Bránil jsem se tak, že ode mě Pavlíček několikrát dostal, co se do něj vešlo. Po výprasku na mě šel na oplátku zase žalovat a tak se to táhlo pořád dokola: žalování, výprask, žalování, výprask...

Pavel měl doma všelijaké úlevy. Když se mu nechtělo na trénink, nemusel. Pořád hledal výmluvy a táta mu to toleroval. Všechno měl takové lehoučké. Ani ráno ve čtyři se mnou Pavlík trénovat nechočil, když začal s hokejem, led měli už odpoledne. Pavel hrál v útoku a talentu nabral mnohem víc než Holíkové nebo já. Měl hlavu, rychlost, všechno. Problém byl v tom, že si toho nevážil. Myslel si, že všechno půjde samo. Neměl povahu na to, aby přípravě dával, co je třeba. Mě tréninky taky nebavily, ale vždycky jsem na ně přišel a dělal, co po mně trenéři chtěli. I já dostal talent od přírody – takový Jarďa Holík si musel vydřít sám úplně všechno.

Táta to s volnou uzdou u bráchy nakonec přehnal. Místo aby ho řezal, jenom kolem něj chodil: „Pavlíčku sem, Pavlíčku tam,“ a klukovi to zůstalo. Když byl otec ještě naživu, říkal jsem mu, že se na bráchovi podepsal tím, jak mu ve všem ulevoval. Pavel narukoval jako já do Jihlavy, odehráli jsme spolu i pár zápasů, jenomže pak šel z průseru do průseru. Kolikrát ani nedorazil na trénink, protože předtím někde chlastal. Chodil pak za mnou: „Brácho, musíš říct Pitnerovi, že jsem byl u tebe na návštěvě a zaspal.“ Já mu vysvětloval: „Hele, já tě z toho u trenéra jednou dvakrát vysekám, ale nechtěj po mně, abych tvoje průšvihy řešil každéj tejden.“ Pitnerovi jsem pak navykládal, že byl brácha u mě, usnul u televize a já ho nechtěl budit – takové blbosti, ale nakonec jsem stejně musel s prav-

dou ven. Marně jsem Pavlovi říkal: „V první řadě se musíš chovat vstřícně. Já si můžu dovolit udělat průser, protože jsem už něco odehrál. Ty teprve začínáš, tak musíš nejdřív sekat latinu.“ Jenomže jemu se latinu sekat nechtělo. Když v jednadvaceti skončil vojnu, odešel do Karviné, tenkrát mu dali za přestup i nějaké peníze, kterých měli jako horníci dost. Karviná byla ve své době dobrý mančaft, s Budějovicemi dokonce hráli kvalifikaci o postup do první ligy. Brácha tam zůstal šest sedm let a pak se vrátil do Brodu. Oženil se, postavil barák a živil se všude možné: pracoval jako správce na fotbalovém stadionu, staral se o halu, když ho vyšoupli, šel k technickým službám. Nakonec skončil podobně jako náš táta – udělal si zdravotní školu a nastoupil na místo ošetřovatele v blázinci. Dneska už je na penzi. Já nikdy nebyl vzorem ideálního sportovce, ale brácha je jasný příklad promarněného talentu.

Naše máma se o nás poctivě bála o oba. Bylo zajímavé, že neměla strach, když jsme chodili plavat na Dráták, ale jak jsme hráli na zimáku hokej, děsila se, jestli vůbec dojdeme domů živí. Když jsme dorazili o něco později, zůstávala vzhůru, aby nám vynadala, že se máme jít napřed ukázat, jestli jsme v pořádku, a teprve pak si jít po svém. Táta ji uklidnit nemohl, protože doma taky nebyl: z hokeje šel rovnou do hospody. Když jsem pak chodil se svou budoucí manželkou, raději jsme to hned po zápase vzali kolem našich, abych se mohl zaběhnout domů předvést.

Že by mi ale máma hokej rozmlouvala, to ne. V rodině by si něco takového nezodpověděla, táta by ji zrychtoval. Říkala jen, že je hokej moc tvrdý sport. Sama se na zápas nikdy nešla ani podívat. Tvrdila, že se jí to vůbec nelíbí. Teprve později, když jsem hrál za národák, mě sledovala aspoň v televizi.

Jako žáčci jsme s Tománkem tři roky po sobě absolvovali soustředění na Vranově: jezdívali jsme tam na týden pod stany. Spolu s námi tam byli kluci z Prahy, Žďáru nad Sázavou, Brna a dalších měst.

V rámci možností se na tábořišti odehrávaly různé běhy a sportovní hry. Byli jsme rozděleni do skupin, každá měla jiný program. Jedni si dali fotbal, druzí šli na volejbal, další třeba na nohejbal. Vařili nám ve velkých vojenských kuchyních, jedlo se z ešusů, na zakončení nechybělo ani opékání buřtů u táboráku. Byla to akce v rámci pionýrských srazů, ale slavnostní kroj s červeným šátkem jsem si ani nevozil – tábor byl zaměřený spíš sportovně. Stan jsem vždycky sdílel s Mrňousem, celou dobu jsem s nikým jiným nespál.

V devětapadesátém jsme s tátou a starým Tománkem vyrazili do Prahy na mistrovství světa v hokeji. Bydleli jsme u tety a viděli dva zápasy, včetně závěrečného utkání našich s Kanadou, které jsme vyhráli 5:3, a zajistili si tím bronz. Nic podobného jsem nikdy předtím nezažil. Oči jsem měl navrch hlavy, jak to bylo všechno honosné. Štvanice vyprodaná, my stáli až úplně nahoře pod střechou. Výhled jsme přitom měli dobrý. Kanadýři hráli úplně jiný hokej, než jsme znali doma; taky byli na základě svého pojetí hry dost vylučováni. Byli to urostlí chlapi, pořádní rambousci. Víc se mi ale líbili naši, hráli techničtější hokej, třeba Mírek Vlach. Koukalo se na to líp než na boření hráčů. Čučel jsem hlavně na obránce, abych si z toho něco vybral. Otec s trenérem mi k tomu navíc dávali odborné komentáře: „Vidiš? Takhle by to mělo vypadat...“

V té době mě ani nenapadlo, že bych si mohl na takovém turnaji taky zahrát. Jen ve skrytu duše jsem si přál, abych se těm hráčům jednou vyrovnal v tom, že taky nastoupím před plným stadionem. Táta s Tománkem mi radili: „Musíš na sobě pracovat, pořádně makat, abys jednou mohl nosit dres s lvíčkem na prsou.“ Kdepak já a lvíček! Kdo by si tehdy pomyslel, že budu za několik let nastupovat s Tikalem v jedné obraně místo Guta.

Naší velkou slabinou byli brankáři. Gólmana nám dělal Tonda Vápeník, který toho fakt moc neuměl, později nechytal ani za brodské áčko. Když na něj šla střela, většinou z toho byl gól. Vápeník byl zedník a na hokej neměl čas, pořád jenom makal. Ani na tréninky

1. máj 1961 na náměstí v Havlíčkově Brodě. V průvodu jde s mávátky družstvo dorosteneckých přeborníků ČSSR v hokeji. Vpředu ve světlém plášti trenér „Táta“ Tománek. První řada za ním zleva: Stejskal, Jiří Holík, Jan Suchý, Klos. Druhá řada: Jungwirth, Pavel Suchý, Vápeník.

nechodil, musel vydělávat peníze pro rodinu – jeho táta hodně chlastal. Soupeř se našťěstí k zakončení akcí moc často nedostával, obranu jsme měli zorganizovanou dobře.

Další potíž byla v tom, že nás bylo krutě málo. Na zápasy nás jezdilo jedenáct, zatímco soupeři měli tři kompletní útoky, čtyři beky a ještě nějaké náhradníky. Hrát jsme proto museli opravdu na doraz. Jirka Holíků, brácha, já a Jarda Svoboda jsme byli na ledě skoro pořád. Točili jsme se dokola, já někdy úplně bez střídání. Odpočinul jsem si jenom tehdy, když jsem byl vyloučený. Byl jsem takový hravý typ, sedět na střídačce mě nebavilo. Přišel za mnou pan Holík: „Co kdybys šel ještě na led? Zvládneš to?“ A já že jo. Když už jsem opravdu nemohl, gólman si rozvázal betony – tenkrát se ještě dvě minuty za zdržování nedávaly –, a než si je upravil, já se mohl opřít

o bránu a trošku si odfrknout. Po zápase jsem byl tak vydudaný, že jsem neměl ani chuť k jídlu. Jenom jsem pil. Sousto jsem do sebe dostal až tak za čtyři hodiny. Ani z té večere v Opavě jsem tudíž moc neměl. Zachránily mě až řízky z domova.

Žádná dorostenecká reprezentace tehdy neexistovala. Místo toho se pořádala trojutkáni mezi výběry Čech, Moravy a Slovenska. Z Brodu jsme na ně jezdili Jirka Holíků a já. Protože jsme byli z pomězí, jednou jsme hráli za Moravu, podruhé za Čechy. Nikdo nevěděl, kam nás zařadit. Většinou nás utrl ten, kdo byl rychlejší. Pravdou ale je, že kam nás šoupli, tam jsme vyhráli. Jen Slováci neměli šanci a pravidelně skončili poslední. zápasy se konaly pokaždé jinde, jednou v Hodoníně, pak někde v Čechách. Zúčastnili jsme se jich asi třikrát.

V sezoně 1960–61 jsme s brodským dorostem zvítězili na mistrovství republiky. Hrálo se ve skupinách, my byli v té naší nejlepší a postoupili jsme do finálové čtyřky. Spolu s námi tam byla ještě Opava, pražská Sparta hrající pod názvem Spartak Sokolovo a PZ Kladno. Vůbec jsme nepočítali s tím, že bychom se v takové konkurenci prosadili, pro nás bylo úspěchem už to, že jsme se dostali tak daleko. Říkali jsme si, že klidně můžeme skončit čtvrtí: „No co? Když dostaneme někde osmičku, nic moc se nestane.“ Jenomže potom jsme porazili Spartu 8:1. Najednou tu byla šance a nám se zdálo hloupé ji pustit. O naději jsme málem přišli, když jsme doma prdli s Kladnem 2:6. Všichni si mysleli, že už je hotovo, ale my pak u nich dokázali vyhrát 3:0. V rozhodujícím utkání v Opavě nám stačila i remíza a tu jsme už nepustili – výsledek 2:2 pro nás znamenal dorostenecký titul.

Pro dvacetitisícové městečko, jako byl Brod, znamenalo naše vítězství obrovský úspěch. Ostatně do té doby ani nikdy potom přebor republiky žádné menší město nevyhrálo. Za odměnu jsme tehdy byli na dobré večeri. U starého Tománka se jinak nehrálo než za rohlík a polívku – a najednou celá večere!

RAKEV NA POHŘBENÍ DRUHÉ LIGY

Až do páté třídy jsem chodil do školy, která stála kousek od zimáku. Ani pak jsem to neměl daleko, na zbytek základky jsme se přestěhovali naproti přes ulici do jiné budovy. V prvních třídách jsem sice nedostával pětky nebo čtyřky, ale škola nikdy nebyla institucí, která by mě nějak uchvátila. Nicméně nezbyvalo než to vydržet. V nejnižších třech třídách jsme měli třídní učitelky, ve čtvrté učitele Talpu. Na toho chlapa nezapomenu, co budu živ! Když jsme udělali nějaký průšvih, hned volal: „Suchej, Šmíd, pojďte sem a vyberte si: poznámka, trest, nebo facka?“ U mě byla volba jasná: facka. Můžu vám říct, že když jsem ji dostal, viděl jsem všechny svatý. Talpa se s náma opravdu nemazlil. Holky měly z jeho výchovných metod pochopitelně radost, a když držely o přestávce službu, dávaly bedlivý pozor na to, kdo zlobí, a dotyčného hned napsaly na tabuli. Jak jsme měli Talpu, už na ní stálo: „Suchý, Šmíd, Podhola.“ Byli jsme tam snad každou přestávku. Podhola dával přednost záznamu do žákovské knížky, já pořád zůstával u těch facek. Kdybych si totiž nechal dát poznámku, mohl bych navíc přes hubu stejně dostat doma.

Ruční tresty se Talpovi jednou zle vymstily: službu jsme měli my – kluci a na tabuli jsme zaznamenali nějakou Kovaříkovou. Talpa jí jednu plácl, až to holka vzala druhou stranou o okno a rozbila si hlavu. Od té doby přestal ženský mlátit úplně a i na nás byl mírnější. Aspoň trochu.

Podholův otec dělal na statku, táta Ivana Šmída byl primářem na gynekologii. V příbuzenstvu měli i malíře Zrzavého, od kterého Ivan dostával žvýkačky. Ty pak – plátek za pětikorunu – prodával. Protože jsme byli kamarádi, dostal jsem od něj často celou krabičku zadarmo.

Ve třídě byla vždycky nějaká šplhounka, takže když jsem úlohy nestačil napsat doma, zvládl jsem to v pohodě ve škole. Někdy od páte třídy už člověk doma raději zalhal, že žádný úkol nemá, jen aby mohl rychleji vypadnout ven. Chodila se mnou do třídy nějaká Dáša Svobodová, chytrá holka, která měla vždycky všechno v pořádku. Putovali jsme spolu od první třídy až na gympl a v opisování jsem se na ni mohl hodněkrát spolehnout. Nikdy nezklamala. Měla vždycky samé jedničky, dělala pak v Praze doktorku.

V tělocviku jsme hráli vybíjenou, mastili atletiku, v zimě se chodilo i bruslit. Na ledě jsem to uměl pochopitelně nejlíp. Chtěl jsem proto využít příležitosti a vyzkoušet si to i s ženskými bruslemi. Půjčil jsem si je od Dášy Svobodové a zpočátku kvůli těm blbým vroubkům co chvíli padal. Pak mi to začalo konečně jít a já si ruce, které jsem měl od těch pádů celé mokré a zmrzlé, strčil do kapes. Ujel jsem sotva třicet metrů, když jsem zakopl o vroubek a švihnul sebou. Kalhoty jsem si roztrhl až ke kolenům a ještě si udělal čtyři štychy na kouli, místo do školy jsem šel do špitálu. „Když seš blbej, tak za to musíš trpět,“ byla slova našeho táty, když mě uviděl. Od té doby mě na ženské brusle nikdo nikdy nepřesvědčil.

Celkem dobře mi šla i atletika. Reprezentoval jsem školu a ve skoku do výšky jsem se na okresních přeborech dostal přes sto šedesát osm centimetrů, což stačilo na druhé místo. Do dálky jsem skočil myslím 5,48 metru. Co mě naprosto nebavilo, byly všelijaké běhy.

Na tělocvik jsme měli Hyliše, bývalého mistra republiky v boxu. Byl to výborný člověk, jen jsem si musel neustále dávat pozor, abych od něj nedostal ránu pěstí – pořád totiž boxoval. O velké přestávce jsme museli korzovat po chodbě, a když měl dozor Hyliš, každý měl pro jistotu napnutý pajšl. Do ksichtu nemířil, ale když se někdo ocitl poblíž, na břicho mu vypálil s náramnou chutí. U školy stával dřevěný altánek – když byl tělák, chodívali jsme tam na rozcvičku. Jednou Hyliš povídá: „Kluci, kdo si chce se mnou zaboxovat? Nebojte,

já vás nebudu moc řezat.“ Tak jsem se proti němu postavil. Hyliš měl dva metry, nedalo se k němu dostat, a kroužil kolem mě se svěšenýma rukama, hrál si se mnou. Přihlízející holky mě hecovaly: „Vraž mu jednu, dej mu.“ Tak jsem se přiblížil a Hylišovi vysek jednu pořádnou na tvář. Bum! Než jsem se stačil vzpamatovat, dostal jsem odvetou takovou ránu, že jsem ve vteřině ležel. Myslel jsem si, že bude tlouct jen ze srandy, ale on mi natáhl opravdovou boxerskou.

Do třídy s námi chodil i nějaký Franta Novotný z Pohledu, co boxoval za dorost ve Žďáře a byl i na přeboru republiky. (Ve Žďáře byla boxerská bašta, kde působil Pavel Pokorný a další borci.) Jednou jsme Frantu vyhecovali, aby si to s Hylišem rozdál: „Vždyť to umíš, ty vole, tak mu jednu natáhni!“ Milý nadějný Franta Novotný tak na kantora vyrazil. Můžu vám říct, že to chvílku vypadalo velmi zajímavě: Novotný Hyliše pěkně bil. Ten se nechal chvílku otloukat a pak mu zasadil dvě rány. Franta proletěl dřevěným bedněním altánku a zůstal ležet tuhej na zemi. Ty latky našťestí nebyly silné, a tak z toho vyvázl jenom se dvěma třemi štychy na hlavě. Tehdy jsem poprvé viděl, že má Hyliš strach. Frantovi zašili v nemocnici hlavu a my se ho ptali: „Práskneš to na Hyliše?“ – „Seš blbej?“ odpověděl. Kantor se pak zajímal, jestli nebude průšvih, a my ho uklidnili, že nikdo nic nepoví.

Boxování se Hyliš ani po téhle zkušenosti nevzdal. Ještě když mu bylo kolem osmdesátky, přišel za mnou na nějaké akci a první, co bylo, že mi jednu vrazil. Jednohubky mi málem vyletěly z břicha: „Že si nedáš pokoj, dědku!“

Měl jsem jen dva oblíbené předměty: kromě tělocviku to byl dějepis. Matematika, čeština, ruština – to mě nezajímalo. Dějepis se dal naučit, kdežto u matiky se muselo přemýšlet. Na učení ostatně moc času nezbývalo: když už jsme jezdili s hokejem na turnaje, stalo se, že jsme se domů vrátili v pět hodin ráno a v sedm jsme už museli mazat do školy. Byli takoví učitelé, kteří neměli nic jiného na práci, než mě hned zkoušet. V pondělí jsme měli první hodinu

počty a já putoval rovnou k tabuli. „Dejte mi to za pět, nic neznám. Před pár hodinama jsem přijel z hokeje,“ říkám kantorovi. „Á, hokej,“ zamnul si ruce pan profesor Fráňa, „když po tom toužíš, tak to máš za pět.“ Učitelé dobře věděli, kdy jsem měl o víkendu turnaj. Když jsme jeli třeba někam do Ostravy, uvolňoval jsem se ze školy už v pátek. Pondělní sled událostí to ale nijak neovlivnilo. Hodina matematiky měla stabilní řád: Suchý – za pět – odchod. Všichni spolužáci z toho měli samozřejmě hroznou prdel. Profesor Fráňa mi radil: „Suchý, vykašli se na školu a věnuj se sportu. Tam možná vynikneš, ve škole určitě ne.“ Když jsme se později potkávali na třídních srazech, hned se ke mně hnal: „Vidíš, co jsem ti říkal?“ – „Měl jste pravdu jako vždycky,“ odpovídal jsem způsobně.

Fráňa byl přitom profesor, který měl sport rád a nevynechal jeden hokejový zápas – přišel, i když hráli sedmiletí caparti. Ve škole ovšem nebral žádné ohledy, chtěl, aby i kluci, co dělali sport, byli připraveni tak jako všichni ostatní. Na konci pololetí jsem se vždycky naučil, nechal se od něj vyzkoušet, dostal za dvě. A když se to spočítalo dohromady s těma kulema, co jsem už měl, vyšlo to celkově na čtyřku.

Sport měli rádi i další kantoři. Češtinář profesor Eliáš chodil na hokej pěšky až do Jihlavy. A to je nějakých pětadvacet kilometrů! Zpátky ho už vždycky někdo svezl, ale jednu cestu si poctivě odšlapal; když jsem byl potom v Dukle na vojně, brával jsem ho domů někdy já. Jeho čeština mě taky moc nebavila. Jednou jsme psali sloh a mě políbila nějaká múza či co, použil jsem dokonce jakési přechodníky a napsal mimo jiné úžasné slovní spojení „Vojtíšek vidouc“. Ani nevím, kde se to ve mně vylihlo. Příští den jsme měli Eliáše: „Musím ti, Suchý, říct, že ti dávám ze slohu jedničku a vzápětí pětku.“ – „Proč?“ zlobil jsem se. – „Tos určitě někde opsal!“ Hádal jsem se s ním dobu, a stejně nic neuhádal. Eliáš se zkrátka a dobře usnesl, že jsem všechno obšlehнул. Na ten sloh jsem se přitom tak poctivě motivoval: „Bude konec roku, tak abys, blbče, ne-

*Student
havlíčkobrodského
gymnázia.*

chytil zas nějakou špatnou známku.“ Ale kule mě stejně neminula. Na angličtinu jsem měl našeho souseda profesora Balouna, který mi vysloveně nadržoval. Věděl, že bych se jazyk stejně nenaučil a že angličtinu v tehdejších poměrech ani potřebovat nebudu. „Něco tam napiš a já ti tu štýru dám,“ říkal mi. Baloun chodil na všechny hokeje a žádné velké učení nevyžadoval od nikoho: „Angličtina vám nebude k ničemu dobrá. Jsou tady soudruzi, a vy se stejně nikam nedostanete.“ Dobře mluvit se u něj naučila jen Dáša Svobodová. Angličtina přitom byla volitelná, a my si mohli vybrat mezi ní a němčinou. Na tu byl ovšem pan profesor Vaněk – velký pes, takže volba byla jasná. Ostatně i ta němčina by nám byla celkem na houby. Co s nějakým východním Německem?

Ruština byla mnohem přísnější. Měli jsme na ni ukrajinského Rusa Kačura, který se do Brodu přistěhoval odněkud z východu. Byl to hajzlík, kterého neměl nikdo rád, ani kantoři mezi sebou. Navíc to byl kovaný komunista, rusofil jak hrom. Kule rozdával na počkání, netrápilo ho, jestli někoho nepustí do dalšího ročníku nebo k maturitě. Toho se, pánové, bál i Jarda Holík – a to už je co říct.

Kromě gymplu moc jiných středních škol v Brodě nebylo, a tak jsem měl po základní škole usnadněnou volbu. Obchodní akademie byla spíš pro ženské, zdravotka taky. A na stavební průmyslovku jsem nechtěl, protože tam hrozilo hodně rýsování. Tenkrát skoro každý, kdo hrál hokej, pokračoval na gymplu: Jarda a Jirka Holíků, Čermák i další kluci, snad jenom Pepík Augusta se v Chotěboři vyučil pro Strojírny. Osmá třída končila závěrečnou zkouškou a podle prospěchu (měl jsem dvě dvojky a dvě trojky) se vybíralo, kdo se na gymnázium dostane. Já na střední školu postoupil, i když jsem ji pak prolézal s trojkama a brzo i čtyřkami. Ani rýsování jsem neunikl, protože jsme měli deskriptivní geometrii. A v desáté třídě jsem se studováním neslavně skončil: po čtyřce v pololetí mě na konci roku nechali rupnout z matiky. Táta se tak rozčílil, že mě nepustil ani k opravným zkouškám. Já si z toho hlavu nedělal, bylo mi to naprosto jedno, a šel jsem dělat.

Zaměstnali mě v brodských Pletařských závodech, kde jsem pomáhal elektrikářům nosit tašky a nářadí. Neměl jsem tam žádného vrstevníka, všichni chlapi byli o dost starší než já, ale protože celé město žilo hokejem a já už tenkrát hrál za áčko, drželi mi palce a nikterak mě nebuzerovali. Mohl jsem si dělat, co jsem chtěl. A já nechtěl – či spíš neuměl – skoro nic. Moc jsem toho opravdu nepodělal, maximálně: „Támhleto podrž, támhleto přines.“ Havlíčkobrodský hokej navíc patřil jako patronátní klub zrovna pod pletaře, takže s uvolňováním na tréninky a turnaje nebyl vůbec problém. Žádné nervy jako ve škole jsem u pletařů neznal. V továrně jsem se motal asi rok a půl, než jsem šel na vojnu.

To Jirka Holík to k maturitě dotáhl. Nikdy nepil, byl střídmost sama, i kouřit začal až někdy po třicítce (zato pořádně, teď hulí jak sluníčko sedmítečné). Když odmaturoval, počkal jsem si na něj: „Nedá se nic dělat, teď jsi maturant a je potřeba objednat nějaké pití.“ Vlezli jsme do hospody U Kamaráda, dali si nějaká piva a k tomu zelenou – ani nevím, co nás to napadlo, protože zelenou

jsme předtím nikdy nepili. Já byl na přísun alkoholu od mláďdí zvyklý, Jiříček to ale do sebe nalupal a bylo zle – z hospody jsem ho odtáhl, ale až domů bych ho nedotlačil. Vzal jsem ho proto na Ostrov, kde jsem ho položil na louku. Když se prospal, pokračovali jsme dál. U Holíků měl pak náš absolventský večírek náramnou dohru: kluk pozvracel celou ložnici a já nevím co všechno ještě, s kýblem u postele pak málem umíral. Fotr ho kvůli tomu tenkrát pořádně zmydlil a Jirka byl na mě dlouho uražený: „Souško, ty hajzle, od teď s tebou končím.“ Kamarádili jsme se dál, na pivo jsem ho ale už v Brodě neukecal. Do dneška mi Mrňous nemůže zapomenout, jak jsem ho tenkrát zřídil.

V sezoně 1960–61, kdy jsme s dorostem vyhráli mistrovství republiky, mohli brodští chlapi postoupit do první ligy. Lidi už připravovali rakev na pohřbení druhé ligy, byla nachystaná hudba a všechny ostatní serepetičky. Hrálo se doma s Mladou Boleslaví a Brodu stačila remíza. Boleslavští vedli 1:0, ale pak proti nim rozhodčí odpískal penaltu. Šel na ni Jarda Holík, kterému jsme už tehdy neřekli jinak než Starej. Už v té době byl lepší, než všichni ti Chytáčkové a Kubátové, kteří táhli první tým, nájezd ale neproměnil a bylo po postupu. Čtyři a půl tisíce lidí na stadionu splakaly nad výdělkem. Pohřeb byl proti tomu hovno.

Postup by ale byl Brodu nejspíš stejně k ničemu. Jarda odešel do Jihlavy a my dva s malým Holasem, kteří jsme povýšili z dorostu, bychom to ještě nezachránili. Sotva bychom se v první lize ohřáli, udělali tam pět bodů a zase spadli. Na nejvyšší soutěž nebyly v Brodě podmínky ani mančaft. Kdo ví, jak to tehdy všechno bylo, jestli naše áčko vůbec chtělo postoupit. Nikdy jsem se po tom nepídil. Jasně je jen to, že Starej ten postup neprodal.

Lidi se mě často ptají, kde jsem jako bek přišel k útočení. Chtěl jsem prostě dávat góly jako ostatní! Zůstat jenom u bránění mi

přišlo na nic. Později začal někdo říkat, že hraju falešné křídlo, já nad tím ale nijak nehloubal, pro mě to byla přirozená věc. Jen nevím, proč na takové útočení nepřišel žádný bek přede mnou. Góly jsem dával už v dorostu, potřeboval jsem k tomu ale schopné spoluhráče. S Jirkou Holíkem, bráchou a Edou Svobodů jsem vepředu rajtoval bez obav. Když jsem později v Dukle hrál zpočátku za druhou slabší lajnou, nemohl jsem si toho tolik dovolit: za prvé mi nedali puk a za druhé jsem musel bránit, protože chlapi vpředu často ztráceli puky.

Střílet jsem nikdy pořádně neuměl. Gólů od modré čáry jsem v dorostu i v áčku dával moc málo; z větší vzdálenosti jsem na bránu jen těžko dostřeloval. Pamatuji si na jediný pořádný gól z dálky: v Budějovicích jsem se za Duklu trefil od modré rovnou z voleje pod horní tyčku. Jestli jsem dal za celou kariéru tímhle způsobem pět šest branek, bylo to hodně. Těžko se někdo mohl bát, že bych mu svou ránou ublížil.

Z pozice beka je, co se týče protiútočení a útočení, nejlepší přehled: obránce přesně vidí, kde je nějaká díra. Musí k sobě ale mít útočníky, kteří si toho prostoru všimnou taky a hodí mu přihrávku. V Jihlavě se to dařilo výborně, v lize jsem dal sto šedesát gólů, v národním týmu ještě dalších čtyřiačtyřicet. Na dvě stě padesát branek, které jsou nutné, abych se dostal do Klubu kanonýrů, to ale stejně nestačilo. V Praze na Svazu jsem jim pak říkal, ať s tou nespravedlností něco udělají. Navrhoval jsem, aby pro obránce snížili hranici na dvě stě branek. Docent Kostka, který to měl na starosti, ale povídal: „No jo, kdyby se to tak udělalo, budeš tam figurovat sto padesát let jenom ty – nikdo jiný se tam stejně nikdy nedostane. A pro jednoho obránce přece nebudeme zakládat další klub!“ Druhý obránce v pořadí střelecké úspěšnosti, Franta Pospíšilů, měl asi sto šedesát gólů, a tak jsem svůj nápad neprosadil.

Vůbec si nedokážu vybavit, jak vzniklo moje skákání do střel. Nevím o tom, že bych padání do ran po někom napodoboval. Při-

šel jsem na to sám někdy v období starších žáků nebo dorostu – možná jsem v začátcích jen tak náhodou zakopl, střela mě trefila a zalíbilo se mi to. Jistý si ale nejsem. Fakt je, že výstroj mě proti puku zprvu nijak zvlášť nechránila. Nárameníky a další části byly většinou z filcu, celé tělo bylo v podstatě volné, břicho a boky úplně. Žádné vážnější zranění mě ale nepotkalo, sbíral jsem jenom modřiny. Když nebyly přímo v obličejí, ani moc nebolely. Do hlavy jsem dostal až na závěr kariéry v Jihlavě, když mě sestřelil spoluhráč z obrany Milan Chalupa, jinak jsem měl maximálně zlomená žebra nebo otřes mozku.

Těžký otřes mozku jsem měl v kariéře třikrát a jednou napolovic – tenkrát jsem akorát blil, tak se to nepočítá. První pořádnou ránu do hlavy jsem v Dukle dostal při domácím zápase s Kladnem. Vjel jsem v rohu bruslí do ledové rýhy a šup: kebulí přímo do manťáku. Probudil jsem se za tři čtvrtě hodiny na lehátku na chodbě jihlavské nemocnice. Kolem lítali doktoři a já zíral, co se děje. Prdli mě na pokoj a sebrali mi polštář. Protestoval jsem: „Pusťte mě domů, nic mi není.“ Přišel primář a neměl pochopení: „Já ti dám domů! Tady si lehneš a deset dní tu budeš ležet na posteli!“ – „Počkejte, počkejte,“ smlouval jsem, ale nic neusmlouval. No, trochu přece jen, pustil mě za týden. Řeknu vám: týden bez polštáře a bez piva, to snad ani nebyl život. Ještě že mi stará aspoň nějaké zásoby tajně donesla.

Podruhé jsem ve špitále s naraženou palicí skončil, když jsem se při zápase s někým na ledě srazil. Rozhodil jsem pacičky, švihl sebou a už mě vezli. Zase jsem si v nemocnici pobyl pět šest dní a můj tradiční argument, že jsem zdravý, opět nezabral. Sestry mě hlídaly, abych nechodil kouřit. Brzo jsem je ale přesvědčil, že cigarety nezbytně potřebuju, dal jsem jim peníze a ony mi je pak samy kupovaly. Hulit jsem chodil na sesternu. Ovšem jenom tehdy, když primář neměl službu! Když byl přítomen, sekal jsem latinu na posteli.

V jednadsmdesátém letěla Dukla do Ruska na Pohár mistrů evropských zemí. Já se zrovna s otřesem mozku regeneroval ve špitále. V klidu si to marodím, když najednou telefon z Dukly. Jestli prý nevím, kde jsou Horešovský s Eysseltem, že nepřišli na sraz. Byli totálně nezvěstní. „Jak bych to mohl vědět, když jsem marod?“ podivil jsem se nad tou úvahou, ale pak jsem si v zájmu zachování bojeschopnosti týmu přece jen vzpomněl. „Když vůbec nikde nejsou, tak budou určitě pod mostem v domku jedné zelinářky,“ povídám. „Dám za to krk na špalek.“ No richtig! Pitner k té zelinářce, co se vždycky uměla o hráče moc pěkně postarat, poslal Pepíka Severina. Vrazil do domku v uniformě, chlapi se tam váleli ještě nacamrani. Eyssel se vzbudil, kouká na ten stejnokroj a volá na Horešovského: „Pepku, vstávej, jsme vobklíčený!“ No, neunikli! Eyselta Pitner okamžitě zavřel a Horešák jel do Ruska tak, jak byl, ani převlíknout ho nenechali.

Za celou svou hráčskou kariéru jsem nehrál jinde než v obraně. Jen jednou jsem si vyzkoušel, jaké je to být útočníkem. S dorostem jsme nastoupili doma proti Kometě: beků bylo dost, zato útočníci nám chyběli, tak jsem se uvolil, že to půjdu zkusit na křídlo. Pánové, co tam se mnou prováděli! Nevěděl jsem, kam vlítnout, dostal jsem spoustu ran a vůbec jsem nechápal, co si mám počít.

S pukem jsem se ani nepotkal. Když už mi někdo nahrál, divně jsem se u toho motal, až mi to nakonec sebrali. Lidi ze mě měli srandu. „Mám já zapotřebí dělat tady pitomce?“ říkal jsem si. Jirka Holík se ke mně hnál: „Vidíš, co útočník zkusí?“ Trenér mě našťestí z ledu brzo sundal, a ten zápas jsem nedohrál. I když jsem dál často vyjížděl z obrany před útočníky, na celý zápas jsem si dopředu už nikdy v životě nestoupil.

Sotva jsme se dostali k hokeji, přivedl nás Tománek zároveň k fotbalu; kopali jsme hlavně přes léto, když nebyl led. Fotbal hrála

*Šestnáctiletý stoper Suchý v dresu Slovanu Havlíčkův Brod.
Snímek byl pořízen na havlíčkobrodském hřišti Borová
v době bojů o postup do 1. dorostenecké ligy.*

převážná většina kluků z týmu: Holíci, Augusta, brácha, já – byla to pro nás taková letní příprava. Taky tréninky jsme měli zároveň fotbalové i hokejové, žádná specializace se nevedla. Když dneska někdo dělá hokej, těžko ho skloubí s jiným sportem, za nás to ale šlo.

Brodské fotbalové žáky vedl můj táta, starší kategorie od dorostu výš měl na starosti pan Koubek. Otec s námi jezdil vždycky: s mladšími jako trenér, se staršími coby vedoucí týmu. Při fotbale byl v klidu, nerozčiloval se zdaleka tolik jako na hokeji. Kopaná ho neiritovala, hra nebyla tak tvrdá a na trávě se toho moc nedělo. Žádného velkého trenérského vedení jsme si ale od táty neužili, až pan Koubek po nás na hřišti trošku něco chtěl.

Hráli jsme v krajském přeboru a jeden rok jsme málem postoupili do dorostenecké ligy. O postup jsme hráli s Pardubicemi. Doma jsme brzy vedli, ale pak kvůli mojí chybě přišlo vyrovnání: ve vápně